

УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Факультет управління та бізнес-аналітики

Кафедра обліку та оподаткування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСОЛІДАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри обліку та оподаткування

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри обліку та оподаткування

(підпис)

Борович О.В.

(прізвище та ініціали)

«30» серпня 2018 року

2018 - 2019 навчальний рік

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності» є формування знань з організації та методики формування консолідованої фінансової звітності суб'єктів господарювання і можливість їх використання в практичній фаховій діяльності, а також систематизація наявних теоретичних матеріалів, узагальнення нормативно-розпорядчих документів з організації та методики консолідації фінансової звітності.

Завдання вивчення дисципліни:

- 1) вивчення методів і організації ведення консолідованого обліку;
- 2) формування та аналіз консолідованої звітності з використанням міжнародних й національних стандартів обліку;
- 3) засвоєння порядку організаційного та правового забезпечення бухгалтерського обліку й звітності;
- 4) засвоєння принципів підготовки та надання консолідованої фінансової звітності, її складу і процедур формування.
- 5) набуття вмінь щодо використання отриманих теоретичних знань при вирішенні практичних завдань під час формування консолідованої фінансової звітності підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентуються питання ведення консолідованого обліку та складання консолідованої фінансової звітності;
- форми та напрями реорганізації підприємств;
- порядок формування власного капіталу материнського підприємства;
- методи консолідації фінансових звітів;
- організацію складання консолідованої фінансової звітності.

вміти:

- використовувати у професійній діяльності положення нормативно-правових актів, які регламентують порядок формування консолідованої фінансової звітності підприємств;
- відображати у системі рахунків бухгалтерського обліку операцій із об'єднання підприємств;
- відображати в обліку фінансові інвестиції за методом участі у капіталі;
- вміти складати передавальний та роздільний баланси;
- складати консолідовану фінансову звітність.

Компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу обліково-аналітичної інформації та застосовувати її під час вирішення поставлених завдань;
- здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу;
- здатність забезпечувати організацію та ведення бухгалтерського обліку фінансових інвестицій за методом участі у капіталі, дивідендів й результатів діяльності дочірніх підприємств, а також вміти скласти консолідовану фінансову звітність;
- здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

- усвідомлювати сутність об'єктів обліку та розуміти їх роль і місце в діяльності підприємств;
- знати теорію, методiku і практику об'єднання підприємств для потреб управління суб'єктів господарювання;
- вміти вести й організувати бухгалтерський облік операцій із об'єднання підприємств;
- вміти скласти консолідовану фінансову звітність.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих при вивченні дисциплін «Фінансовий облік», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Звітність підприємств».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		заочна форма навчання	
Кількість кредитів ESTS – 4	Галузь знань <i>07 «Управління та адміністрування»</i> (шифр і назва)	<i>Вибіркова циклу професійної підготовки</i>			
	Спеціальність <i>071 «Облік і оподаткування»</i> (шифр і назва)				
	Освітня програма <i>«Облік і аудит в управлінні підприємницькою діяльністю»</i>				
Загальна кількість годин – 120		Рік підготовки:			
		<i>1-й</i>		<i>1-й</i>	
		Семестр			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи – 4	Освітній ступінь <i>магістр</i>	<i>1-й</i>		<i>1-й</i>	
		Лекції			
		<i>18 год.</i>		<i>4 год.</i>	
		Практичні, семінарські			
		<i>18 год.</i>		<i>2 год.</i>	
		Самостійна робота			
		<i>54 год.</i>		<i>84 год.</i>	
		Вид контролю:			
		<i>екз.</i>	<i>зал.</i>	<i>екз.</i>	<i>зал.</i>
		<i>30 г.</i>	<i>–</i>	<i>30 г.</i>	<i>–</i>

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить(%):

- для денної форми навчання – 30 : 70;
- для заочної форми навчання – 5 : 95.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» – незадовільно; «3» – задовільно; «4» – добре; «5» – відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала оцінювання знань за національною, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Викладання навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності» забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм із застосуванням словесних, наочних та практичних методів навчання, зокрема шляхом проведення наступних видів навчальних занять:

– *лекції* – на яких здійснюється обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певної теми (тем) чи розділу навчального предмету;

– *практичні заняття* – на яких викладач здійснює опитування студентів з окремих теоретичних питань, передбачених темою навчального заняття, а також формує у студентів вміння і навички із висловлення думки щодо особливостей обліку на підприємствах малого бізнесу;

– *консультації* – на яких студенти отримують відповіді на конкретні запитання або пояснення складних питань, винесених на самостійне опрацювання та для виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;

– *самостійна робота* – виконується студентами у позааудиторний час за завданнями викладача та включає: підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; розгляд питань, винесених на самостійне опрацювання.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом:

1) *поточного контролю*, який проводиться у формі:

– фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування студентів на практичних заняттях;

– контрольного тестування студентів та перевірки ситуаційних завдань;

– оцінювання самостійної роботи та індивідуальних завдань студентів;

– оцінювання виконаних завдань контрольної роботи.

2) *підсумкового контролю*, який проводиться у формі екзамену. Такий контроль є завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни та видом підсумкового контролю, який має на меті перевірити та оцінити отримані студентами знання, уміння та ступінь опанування ними практичних навичок, а також розвиток творчого мислення в обсязі вимог програми навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності».

Підсумковий контроль з дисципліни «Консолідація фінансової звітності» проводиться у формі комп'ютерного тестування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА КОНСОЛІДАЦІЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Поняття та передумови виникнення консолідованої звітності в сучасному вітчизняному економічному просторі. Поняття зведеної фінансової звітності. Економічні та правові основи консолідації фінансової звітності. Принципи підготовки консолідованої звітності. Міжнародні підходи до консолідації фінансової звітності. Загальні питання організації та формування консолідованих звітів.

ТЕМА 2. ОБ'ЄДНАННЯ ЯК ФОРМА РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Сутність та основні завдання реорганізації, спрямованої на укрупнення підприємства.

Економічний зміст об'єднання підприємств. Види об'єднання підприємств: поняття та характеристика злиття (приєднання); типи злиття компаній; придбання, як вид об'єднання підприємств. Аквізиція.

Холдинг як форма об'єднання підприємств у вітчизняній та зарубіжній практиці. Об'єднання як форма реорганізації підприємств. Принципи організації обліку групи підприємств. Звітність групи підприємств.

Типи консолідації показників фінансової звітності. Поняття гудвілу та облік його амортизації.

ТЕМА 3. ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ДОЧІРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Поняття «дочірнього підприємства» та регулювання його діяльності у нормативно-правових актах України

Особливості створення дочірнього підприємства

Порядок формування капіталу дочірнього підприємства. Оцінка внесків у дочірнє підприємство. Управління діяльністю дочірнього підприємства.

ТЕМА 4. МЕТОДИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Загальна характеристика методів консолідації показників звітності.

Методи консолідації та їх залежність від ступеня пов'язаності сторін.

Консолідація фінансових результатів.

Пропорційна консолідація. Консолідація за методом участі в капіталі без виокремлення і з виокремленням неконтрольованої частки. Повна консолідація.

ТЕМА 5. ОБЛІК ІНВЕСТИЦІЙ ЗА МЕТОДОМ УЧАСТІ У КАПІТАЛІ

Поняття фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій.

Облік фінансових інвестицій за методом участі у капіталі. Порядок відображення інформації про фінансові інвестиції за методом участі у капіталі у звітності.

ТЕМА 6. ПРОЦЕДУРИ І МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ НА ДАТУ СТВОРЕННЯ ГРУПИ ПІДПРИЄМСТВ

Облікова політика групи підприємств, що об'єднуються. Формування фінансової звітності окремих учасників групи. Передумови для складання об'єднувального балансу та інших форм звітності.

Робоча таблиця для складання консолідованого балансу. Порядок вилучення з консолідованої звітності внутрішніх інвестицій, внутрішньо-групових операцій та внутрішньо-групового сальдо, нереалізованих прибутків від внутрішньо-групових операцій.

Облік та відображення неконтрольованої частки. Формування консолідованого балансу та інших форм фінансової звітності.

ТЕМА 7. ПРОЦЕДУРИ ВИКОНАННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Організація складання консолідованої фінансової звітності. Попередні процедури формування консолідованої фінансової звітності.

Підготовчий етап формування консолідованої фінансової звітності. Графік консолідації. Загальні підходи до організації обліку та формування консолідованих звітів.

ТЕМА 8. СТРУКТУРА ТА ПОБУДОВА ФОРМ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Характеристика основних форм консолідованої звітності за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Методика консолідації фінансових звітів за НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність».

Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан). Консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

Консолідований звіт про рух грошових коштів. Іноземна валюта і консолідований звіт про рух грошових коштів. Консолідований звіт про власний капітал

Особливості консолідації фінансових звітів за МСФЗ.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Теоретичні аспекти обліку та консолідації звітності підприємств	6	1	1	–	5	1	1	–	–	10
Тема 2. Об'єднання як форма реорганізації підприємств	7	3	2	–	7	12	1	1	–	10
Тема 3. Основи діяльності дочірніх підприємств	9	2	2	–	7	10	–	–	–	10
Тема 4. Методи консолідації фінансових звітів	9	2	2	–	7	10	–	–	–	10
Тема 5. Облік інвестицій за методом участі у капіталі	9	2	2	–	7	12	1	1	–	10
Тема 6. Процедури і методика складання консолідованої звітності на дату створення групи підприємств	9	2	2	–	7	11	–	1	–	10
Тема 7. Процедури виконання консолідації фінансової звітності	7	1	1	–	7	10	–	–	–	10
Тема 8. Структура та побудова форм консолідованої фінансової звітності	7	5	6	–	7	14	1	3	–	10
Екзамен	30					30				
Усього годин	120	18	18	–	54	120	4	6	–	80

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основна

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 №436. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
2. Корінько М. Д. Реструктуризація транснаціональних корпорацій: обліково- аналітичний аспект: монографія / М.Д. Корінько, Г.Б. Тітаренко, О.І. Пилипенко. – К.: Видавництво: ТОВ «Клякса», 2009. – 520 с.
3. Костюченко В. Консолідовані фінансові звіти: порядок складання за МСФЗ і П(С)БО // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 6. – С. 34-41.
4. Костюченко В. М. Консолідована фінансова звітність: міжнародний досвід та практика України: [навчально-практичний посібник] / В.М. Костюченко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 528 с.
5. Костюченко В. М. Облікова політика юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці / В.М. Костюченко // Фінанси, облік і аудит: Зб. наук. праць. Спец. вип. / Відп. ред. В.Г. Лінник. – К.: КНЕУ, 2006. – С. 220-226.
6. Костюченко В. М. Теоретичні аспекти класифікації внутрішньогрупових операцій [Електронний ресурс] // Облік і фінанси АПК. – 2006. – Режим доступу до журн.: <http://magazine.faaf.org.ua/content/view/152/35>.
7. Лучко М. Р. До питання складання консолідованої фінансової звітності в державному секторі економіки / М. Р. Лучко // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 10-11 жовт. 2014 р.] / редкол. : З. В. Задорожний, В. А. Дерій, М. Р. Лучко [та ін.]; гол. ред. З. В. Задорожний. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – С. 131-134.
8. Лучко М. Р. Консолідація фінансової звітності : навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. Р. Яцишин. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 282 с.
9. Лучко М. Р. Консолідована фінансова звітність: системний підхід до побудови та розвитку : автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.00.09 / Лучко Михайло Романович; Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К., 2008. – 29 с.
10. Лучко М. Р. Консолідована фінансова звітність: теоретична концептуалізація побудови: монографія / М.Р. Лучко. – К.: Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, 2007. – 263 с.
11. Лучко М. Р. Основи складання консолідованої фінансової звітності : Навчальний посібник. – Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, 2012. – 77с.

12. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність» від 01 січня 2013 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства Фінансів України від 20.06.2014 № 766.. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

14. Остап'юк Н. А. Консолідована фінансова звітність в системі внутрішнього контролю групи підприємств / Н. А. Остап'юк, І. В. Семчук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. / Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. / Відп. ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – Вип. 1 (16). – 380 с. – С. 183-192.

15. Пирець Н. М. Складання консолідованої фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами / Н.М. Пирець, Н.А. Мінченко // Економічний простір. – 2013. – № 70. – С. 243-251.

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Наказ Мінфіну України від 07.07.99 № 161 / [Електронний ресурс]. Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом МФУ від 30.07.1999 р. №176: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0553-99>.

19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.08.1999р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

20. Фінансова звітність при об'єднанні підприємств // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/733/23/>

21. Форми реорганізації // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/294/108.pdf>

2. Допоміжна

1. Гордєєва Т. А. Злиття та поглинання як інструменти антикризового управління / Т. А. Гордєєва // Вісник ХНУ. Том 1, 2010. – № 1. – С. 20-23.

Коршикова Р. Консолідована фінансова звітність: призначення та методика складання / Р. Коршикова. // Бухгалтерський облік і аудит. – № 7.- 2000

2. Костюченко В.М. Консолідована фінансова звітність: міжнародний досвід та практика України / В.М. Костюченко. / Навчально-практичний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 528 с.
3. Левицька С.О. Звітність підприємств: навч. посібник / С.О. Левицька. – Рівне: НУВГП, 2008. – 178с.
4. Откаленко О.М. Консолідована фінансова звітність: особливості складання і подання згідно національних і міжнародних стандартів. / О.М. Откаленко, О.В. Станіслав. [Електронний ресурс]. Режим доступу:// <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=72460>.
5. Павлова Г.Є. Звітність підприємств / О.В. Будько, І.П. Приходько, Ю.В. Масюк. Дніпропетровськ Біла К.О., 2015. – 335 с.
6. Пантелеєв В. П. Консолідація фінансової звітності: навч. посіб. В.П. Пантелеєв, К. В. Безверхий. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016. – 429 с.
7. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
23. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1576-ХІІ / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
24. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-ІV / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
- Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15 березня 2006 р. / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>.
27. Ісаков М. Г. Правовий статус дочірніх підприємств за чинним законодавством України // Вісник Академії правових наук України. – 2005. – № 2(41). – С. 225-233.

Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни «Облік на підприємствах малого бізнесу» є:

- 1) законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали й рекомендації міністерств, відомств та методологічної ради з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- 2) праці вітчизняних і зарубіжних вчених з теорії, організації та методики ведення бухгалтерського обліку суб'єктами малого бізнесу;
- 3) матеріали науково-практичних конференцій;

- 5) підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- 6) професійні видання України:
 1. [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua) – офіційний сайт Верховної Ради України;
 2. <http://www.minfin.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства фінансів України;
 3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України;
 4. <http://www.minjust.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства юстиції України;
 5. [http:// www.apu.com.ua](http://www.apu.com.ua) – офіційний сайт Аудиторської палати України;
 6. <http://sfs.gov.ua> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України;
 7. <http://www.pfu.ua> – офіційний сайт Пенсійного фонду України;
 8. <http://www.dkrs.gov.ua> – офіційний сайт Головного державного контрольного управління;
 9. <http://www.ck.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державного комітету статистики;
 10. <http://www.dmsu.customs.gov.ua> – офіційний сайт Державної митної служби України;
 11. <http://www.bank.gov.ua> – офіційний сайт Національного банку України;
 12. <http://www.ukr.buhgalter.com.ua> - спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів,
 13. <http://www.mon.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
 14. <http://www.nau.ua> - інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»;
 15. <http://www.balance.ua> - електронна версія газети «Баланс»;
 16. <http://www.vobu.com.ua> – електронна версія газети «Все про бухгалтерський облік»;
 17. <http://www.uasaa.org> – офіційний сайт асоціації бухгалтерів і аудиторів;
 18. <http://www.nbu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.